

Kommunikativ kompetens med hjälp av samtalsapparat

Helena Tegler, leg. logoped, biträdande lektor i specialpedagogik
Akademin för utbildning, kultur och kommunikation
Avdelningen för specialpedagogik
Mälardalens universitet

A comparison between the use of two speech-generating devices: A non-speaking student's displayed communicative competence and agency in morning meetings in a compulsory school for children with severe learning disabilities

Helena Tegler

Centre for Social Work (CESAR), Department of Sociology, Uppsala University, Uppsala, Sweden

Maja S Pilesjö

Department of Language, Culture, History and Communication, University of Southern Denmark, Campusvej, Odense, Denmark

Abstract

This study examines the displayed communicative competence and agency of a non-speaking student at a compulsory school for children with severe learning disabilities. The use of two different speech-generating devices (a single-message versus a multi-message speech-generating device) and the assignment of participation role (having the role of 'student' or 'teacher') were compared in two morning meetings. The two interactional sequences 'question-answers' and 'repair actions' were chosen because they provide participants with opportunities to display communicative competence and agency. The analysis showed that the displayed communicative competence and agency of the non-speaking student differed in relation to the kind of speech-generating device and the associated participatory role. Furthermore, the displayed communicative competence and agency was a product of the close collaboration between the student and the assistant and teachers who scaffolded the process. The study shows that teachers and assistants can influence the communicative competence and agency of non-speaking students.

Keywords

communicative competence, agency, speech-generating devices, non-speaking, morning meeting, conversation analysis

Corresponding author:

Helena Tegler, Centre for Social Work (CESAR), Department of Sociology, Uppsala University, Thunbergsvägen 3H, Box 624, 751 26 Uppsala, Sweden.
Email: helena.tegler@mdu.se

Syfte: att undersöka om valet av samtalsapparat påverkar en elevs möjligheter att visa kommunikativa kompetens och agens under morgonsamling

Kommunikativ kompetens

Inter- och intrapersonell förmåga

Individens:

1. Lingvistisk kompetens
 2. Operationell kompetens
 3. Social kompetens
 4. Strategisk kompetens
 5. Attityd, motivation och resilience
- (Light & McNughton, 2014)

Kommunikativa behov:

1. Uttrycka behov och önsknings
 2. Utbyta information
 3. Utveckla social närhet
 4. Använda förväntad social etikett
- (Light, 1989)

Kommunikativ kompetens

Etnometodologisk perspektiv

Kommunikativ kompetens är:

- En multimodal samkonstruktion mellan deltagare
- Temporalt och sekventiellt organiserat och uppfattat
- En gemensam prestation där deltagare förstår varandras språkliga och kroppsliga praktiker

(Antaki, Walton & Finlay, 2007; Clarke & Wilkinson, 2013; Moody, 2022)

Agency

Agency= *accountability + flexibility*

Accountability (tillförlitlighet):

- Individens willingness (villighet) och entitlement (kommunikativa rättigheter och skyldigheter)

Flexibility (flexibilitet):

- Individens möjlighet att skapa begripliga bidrag genom att tex förutse vad som behöver läggas till för att det ska bli begripligt

(Enfield, 2013)

Scaffolding (stöttning)

- ... 'it involves a kind of "scaffolding" process that enables a child or novice to solve a problem, carry out a task or achieve a goal which would be beyond his unassisted efforts' (Wood, Bruner & Ross, 1976, p. 90)
- Scaffolding roller i inkluderande i undervisning (Radford et al., 2015)
 - Repair role
 - *Stöttande handlingar som hjälper eleven att korrigera fel. Reparation är viktigt för lärandet.*
 - Support role
 - *Stöttande handlingar som supportar eleven att fortsätta, att hålla koncentration och motivation.*
 - Heuristic role
 - *Frågor som hjälper eleven att lösa ett problem på egen hand.*

Metod

Design: observationsstudie

Datainsamling: videofilm

Dataanalys: Conversation analysis

1. All data transkriberades verbatim (även kroppsliga resurser).
2. Fråga-svarssekvenser och reparationssekvenser identifierades eftersom de erbjöd möjlighet att visa kommunikativ kompetens och agens.
3. Identifierade sekvenser transkriberades detaljerat enligt Jeffersons transkriptionskonvention.
4. Upprepade datasessioner
5. Urval av illustrativa excerpt

Metod

Deltagare:

- "Richard"
 - 19 år
 - Cerebral pares (GMFCS nivå V, MACS nivå 5, CFCS nivå III)
 - Språkförståelse undersökt med TROG motsvarande 5:1 år
- Klasskamrater, lärare, elevassistenter och personliga assistenter

Kontext:

- Anpassat gymnasium, individuellt program
 - Morgonsamling juni 2018 (Big mac)
 - Morgonsamling oktober 2018 (Tobii)

	Morgonsamling juni	Morgonsamling oktober
Video inspelning(min:sec)	26:28	48:21
Elevers deltagarroll	Student	Lärare
Yttrande (n)	1	44
Yttrande (innehåll)	Rickard	<ul style="list-style-type: none"> • Vad gjorde du igår? • Du får läsa schemat • Vad blir det för mat idag? • Vilket datum är det? • Hur mår du? • Du får blåsa ballongen • Morgonsamlingen är slut • Rickard (klasskamraters namn)

Analys

Kommunikativ kompetens, agens och scaffoldingroll:

1. Fråga-svarssekvenser
2. Reparationssekvenser
3. Tidsaspekten

Fråga-svarssekvenser

Excerpt 1. Big mac “Vad heter du?”

01 Assistent ((håller fram samtalapparaten och tittar på R))

02 Lärare Va heter du

03 Richard [((missar samtalsapparaten))]

[(2.1)]

04 Richard RICKARD

05 Assistent ((tar undan samtalsapparaten))

06 Lärare Rickard, ja Rickard så heter du. Rickard, ja Rickard så heter du.

Scaffolding role

- Supportive

Kommunikativ kompetens

- Visar att han känner igen turtagningsregler

Agens

- Visa villighet
- Mycket begränsad flexibilitet

Excerpt 2. Tobii. Dynamisk samtalsapparat. "Och vem ska jobba med det?"

- 01 Richard VAD GJORDE DU IGÅR?
- 02 Lärare °Å vem ska jobba me,°=
- 03 Klasskamrat =TÖLÖLÅ::
- 04 Lärare ((nickar och ler mot klasskamraterna))
- 05 Assistent °Vem ere som ska-° ((tittar på R))
- 06 Lärare °°Vem ska börja mån tro°°
- 07 Richard ((aktiverar foto av Olle))
- 08 Richard OLLE
- 09 Lärare °°O:lle°°((ger Olles dagbok till Olles assistent))

Scaffolding role

- Supportive

Kommunikativ kompetens

- Ger ordet till an klasskamrat

Agens

- Visa villighet
- Något begränsad flexibilitet

Reparationssekvenser

Excerpt 3. Big mac. “Är det lördag?”

- 01 Lärare Ska ja blåsa mer=
02 Assistent =°°Ere lördag°°
03 Richard ((tittar upp JA, ler mot assistenten))
04 (2.5)
05 Assistent °°Nej°° (.) °°de e tisdag°° ((tecknar torsdag))
06 Richard ((ler och tittar på assistenten))

Scaffolding role

- Ingen

Kommunikativ kompetens

- Nej

Agens

- Nej

Excerpt 4. Dynamisk samtalsapparat. Men du har redan jobbat, du får välja någon annan

01 Richard	RICKARD
02 Assistent	((stänger av Tobiin))Men <u>du</u> : har ju redan jobbat, Du (.) <u>lä</u> :ste ju schemat
03 Lärare	Ja
04	(1.8)
05 Assistent	Du får välja någon annan ((sätter på Tobiin))
06 Lärare	Tror någon annan är lite sugen på (ohörbart)
07 Assistent	((pekar på symbolen MAT som är länkad till klasskamrater))
08 Tobiin	VAD BLIR DET FÖR MAT
09 Assistent	Får du välja
10 Klasskamrat	Tönö
11 Assistent	Nån annan
12 Richard	[OLLE] [(3.1)]
13 Lärare	O:lle
14 Assistent	aha:↑

Scaffolding role

- Repair (ass)
- Relationell och emotionell support (lärare)

Kommunikativ kompetens

- Ja, gör en annan-initierad självreparation

Agens

- Visa villighet
- Något begränsad flexibilitet

Tidsaspekten

Excerpt 1. Big mac “Vad heter du?”

01 Assistent ((håller fram samtalapparaten och tittar på R))

02 Lärare Va heter du

03 Richard [((missar samtalsapparaten))]

[(2.1)]

04 Richard RICKARD

05 Assistent ((tar undan samtalsapparaten))

06 Lärare Rickard, ja Rickard så heter du. Rickard, ja Rickard så heter du.

Scaffolding role

- Supportive

Kommunikativ kompetens

- Svarar snabbt
- Möjliggör progression

Agens

- Visa villighet
- Mycket begränsad flexibilitet

Excerpt 5. Tobii. Vem ska läsa schemat?

01 Assistent Vem ska läsa schemat
03 Richard #Bo #Stig (7.6)
04 Assistent De går jättebra
06 Lärare £Vem ere du tänker på,£
07 Richard ((ler, tittar på läraren))
09 Lärare £Vem tä:nker på du,£
10 Richard ((tittar på Tobii))
12 Elev-ass. Svårt å välja((tittar på Tobii))
14 Assistent Vem ska, välj nåt.((pekar mot Tobii))
15 Richard ((tittar på Rickard ((10.0))
16 Richard RICKARD
17 Assistent De e du:† som ska läsa alltså

Scaffolding role

- Relationell och emotionell support
- Heuristic support

Kommunikativ kompetens

- Ja

Agens

- Visar villighet
- Något begränsad flexibilitet

Sammanfattning

Kommunikativ kompetens:

- Turtagningsregler generellt
- Vältajmat

Agens:

- Visar villighet
- Ingen flexibilitet

Scaffolding:

- Supportiv (fysiskt arrangemang)

Kommunikativ kompetens:

- Turtagningsregler generellt
- Turtagningsregler normer i klassrummet
- Reparation

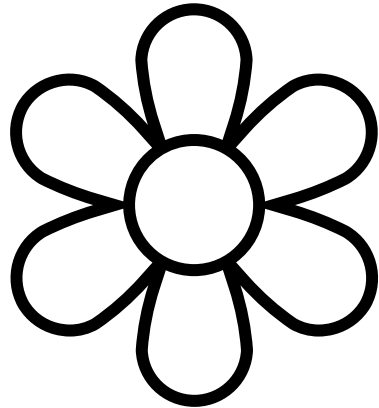
Agens:

- Visar villighet
- Begränsad flexibilitet

Scaffolding:

- Supportiv (emotionell, relationell)
- Heuristic (uppmåna eleven till problemlösning)
- Repair (uppmåna eleven att göra reparationer)

Tack för att ni lyssnade!

Frågor, kommentarer eller
funderingar?

helena.tegler@mdu.se